

Ευαγγελισμός και Επανάσταση: Το διπλό φως του Ελληνισμού

[/ Επικαιρότητα](#)

Η εθνική επέτειος της 25ης Μαρτίου αποτελεί φως διπλό, πίστη και μνήμη μαζί, για τον απανταχού Ελληνισμό. Στη σημερινή ημέρα αντηχεί ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου παράλληλα με την έναρξη της Παλιγγενεσίας των Ελλήνων, οι οποίοι έσπασαν τον βαρύ ζυγό της τουρκικής σκλαβιάς.

Σήμερα, ημέρα που ενώνει ουρανό και γη, θυσία και ανάσταση, ολοκληρώνονται 205 έτη ελεύθερου βίου, ενώ το φετινό έτος σημαίνεται επετειακό για την Ιερή Πόλη του Μεσολογγίου, καθώς ολοκληρώνονται 200 έτη από την ηρωική Έξοδο.

Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου

Ο Ευαγγελισμός είναι το χαρμόσυνο μήνυμα της θείας ενσάρκωσης, πού με τόσο σαφή τρόπο μας το παρουσιάζει ο ευαγγελιστής Λουκάς στο Ευαγγέλιο του (κεφ. Α' στίχ. 26-38). Την ημέρα αυτή, ο θεόσταλτος αρχάγγελος Γαβριήλ παρουσιάζεται στην Παρθένο Μαριάμ και της αναγγέλλει ότι θα γεννήσει υιό, τον Ιησού, το Σωτήρα και Λυτρωτή του κόσμου. Η σύλληψη στα σπλάγχνα της Θεοτόκου του Λόγου του Θεού θα γίνει, όπως εξηγεί ο Αρχάγγελος του Θεού, με τρόπο υπερφυσικό, με τη χάρη του Παναγίου Πνεύματος. **Η Παναγία** υπακούει στη θεϊκή εντολή και δίνει τη συγκατάθεσή της: «**Ιδού η δούλη Κυρίου, γένοιτο μοι κατά το ρήμα σου**».

Το πως ξεκίνησε να τιμάται από την Εκκλησία η εορτή του Ευαγγελισμού δεν μας είναι επακριβώς γνωστό. Οι πρώτες μαρτυρίες περί αυτής βρίσκονται στον **Άγιο Πρόκλο, Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, το 430 μ.Χ.** και στο Πασχάλιον Χρονικόν (624 μ.Χ.), όπου χαρακτηρίζεται η εορτή του Ευαγγελισμού ως συσταθείσα στις 25 Μαρτίου από τους θεοφόρους Δασκάλους και Πατέρες. Η μεγαλοπρεπής **πανήγυρη του Ευαγγελισμού** τελούνταν από τους Βυζαντινούς στο ναό των **Χαλκοπρατείων**, όπου παρίσταντο και οι αυτοκράτορες.

Η εορτή του Ευαγγελισμού της Υπεραγίας Θεοτόκου συγκαταλέγεται στον κύκλο των **θεομητορικών εορτών**.

“Ημέρα ευαγγελιζομένη την λύτρωσιν του ελληνικού έθνους”

Η 25η Μαρτίου είχε οριστεί ως ημέρα έναρξης της Ελληνικής Επανάστασης, κατά του Τουρκικού ζυγού, από τον αρχηγό της **Φιλικής Εταιρείας Αλέξανδρο Υψηλάντη**

«ως ευαγγελιζομένη την πολιτικήν λύτρωσιν του ελληνικού έθνους».

Η ημερομηνία αυτή θεωρήθηκε ως σημείο αναφοράς από τις πρώτες ήδη ημέρες της Επανάστασης, και μάλιστα ως έναρξη ειδικής χρονολόγησης, ακόμα και σε περιοχές που είχαν επαναστατήσει νωρίτερα. Τουλάχιστον από το 1823 εθεωρείτο στον κόσμο ημέρα έναρξης της επανάστασης.

Στην πραγματικότητα, η Επανάσταση είχε ξεκινήσει λίγες μέρες νωρίτερα της 25ης στην Πελοπόννησο, μία περιοχή με συμπαγείς ελληνικούς πληθυσμούς και μικρή στρατιωτική παρουσία των Τούρκων. Ο στρατιωτικός και πολιτικός διοικητής της Πελοποννήσου (Μόρα Βαλεσί) Χουρσίτ Πασάς βρισκόταν στα Γιάννινα για να εξοντώσει τον Αλή Πασά, ο οποίος είχε αυτονομηθεί από την Υψηλή Πύλη. Πριν από την αναχώρησή του, ο Χουρσίτ είχε λάβει διαβεβαιώσεις από τους προεστούς του Μοριά ότι οι φήμες που κυκλοφορούσαν για τον επικείμενο ξεσηκωμό των ραγιάδων ήταν ανυπόστατες.

Αχαιοί και Μανιάτες ερίζουν για το ποιος έριξε την πρώτη τουφεκιά του εθνικού ξεσηκωμού. Στις 21 Μαρτίου αρχίζει η πολιορκία των Καλαβρύτων από τον Σωτήρη Χαραλάμπη και τους Πετμεζαίους. Είναι η πρώτη πολεμική ενέργεια της Επανάστασης και θα λήξει νικηφόρα μετά από πέντε ημέρες.

Στις 23 Μαρτίου οι Μανιάτες υπό την αρχηγία του Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη και τη συνεπικουρία του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη καταλαμβάνουν την Καλαμάτα και με διακήρυξή τους κάνουν γνωστό στη διεθνή κοινότητα τον ξεσηκωμό των Ελλήνων. Την ίδια ημέρα, οι άνδρες του Αντρέα Λόντου θέτουν υπό τον έλεγχό τους τη Βοστίτσα (σημερινό Αίγιο), ενώ επαναστατικός αναβρασμός επικρατεί στην Πάτρα. Από την Κωνσταντινούπολη με προορισμό το Άγιο Όρος αναχωρεί ο σερραίος έμπορος και φλογερός πατριώτης Εμμανουήλ Παππάς, προκειμένου να ξεκινήσει την Επανάσταση στη Μακεδονία.

Η καθιέρωση της διπλής εορτής

Πρώτος ο **Παναγιώτης Σούτσος** πρότεινε το 1834 την καθιέρωση εορτασμού της Ελληνικής Επανάστασης την 25η Μαρτίου, αναφέροντας ότι ήταν η μέρα γενίκευσης της επανάστασης στην Πελοπόννησο και αναγέννησης της Ελλάδας, σε υπόμνημα το οποίο ο Ιωάννης Κωλέττης υπέβαλε στον Όθωνα ως πρόταση σχεδίου νόμου.

Ωστόσο, ο εορτασμός «**είς τὸ διηνεκές**» της Επανάστασης την 25η Μαρτίου **καθιερώθηκε το 1838** με το Βασιλικό Διάταγμα 980 / 15(27)-3-1838 της Κυβέρνησης **Όθωνος** και συγκεκριμένα του Γεώργιου Γλαράκη, γραμματέα της Επικρατείας (υπουργού) επί των Εκκλησιαστικών, Δημοσίας Εκπαιδεύσεως και Εσωτερικών.

Ο **πρώτος εορτασμός στην Αθήνα** όπου συμμετείχαν ο **Βασιλιάς Όθων** και η **Βασίλισσα Αμαλία**, πολιτικές και στρατιωτικές αρχές και πλήθος λαού, έγινε στον Ναό της Αγίας Ειρήνης, ο οποίος ήταν τότε Μητροπολιτικός ναός καθώς, ο σημερινός Μητροπολιτικός Ναός των Αθηνών, που είναι αφιερωμένος στον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου, θεμελιώθηκε στις 25 Δεκεμβρίου του 1842.

Εκκλησία της Ελλάδος: Η μνήμη της Εξόδου γεννά δύναμη για πνευματική και εθνική ανάταση

Με Εγκύκλιό της, η οποία διαβάστηκε σήμερα σε όλους τους Ιερούς Ναούς, η Εκκλησία της Ελλάδος στέλνει το Πανελλήνιο μήνυμα της Εξόδου.

“Φέτος στις 5 Απριλίου, τήν Κυριακή τῶν Βαΐων, στό ἀποκορύφωμα τῶν Πανελληνίων Ἐορτασμῶν, ὅλοι ἄς στρέψουμε τήν προσοχή μας στήν Ἱερά Πόλη τοῦ Μεσολογγίου. Ἡ Θυσία τῶν Ἐλευθέρων Πολιορκημένων ἄς γίνει φωτεινός ὁδηγός γιά νά πραγματοποιήσουμε τή δική μας Ἔξοδο ἀπό τίς μικρότητες, τούς ἐγωϊσμούς καί τούς φανατισμούς. Ἡ Ἔξοδος τοῦ Μεσολογγίου ἄς γίνει ἡ ἀφορμή γιά νά ἀντλήσουμε ἔμπνευση καί δύναμη ἀπό τίς ἀκατάλυτες ἀξίες μας: τήν Ὁρθόδοξη Πίστη μας, τή διαχρονική συνέχεια τῆς Ἱστορίας μας καί τούς ἀγῶνες τῶν Ἑλλήνων γιά ἐθνική, πνευματική καί ἠθική Ἐλευθερία”, ἀναφέρεται στην Εγκύκλιο.

Αναλυτικά η Εγκύκλιος:

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ἦταν Ἀπρίλιος τοῦ 1826, ξημερώνοντας τῶν Βαΐων. Πρίν ἀπό διακόσια χρόνια ἀκριβῶς! Ἡ φρουρά τῶν Ἐλευθέρων Πολιορκημένων τοῦ Μεσολογγίου πραγματοποίησε τήν ἡρωϊκή Ἔξοδό της. Πολλοί ἔπεσαν, λίγοι σώθηκαν. Ἡ πείνα καί οἱ στερήσεις ἐξάντλησαν τούς Μεσολογγίτες, τούς Σουλιῶτες, τούς Φιλέλληνες καί τούς ἀγωνιστές ἀπό ὅλη τήν Ελλάδα καί τήν Κύπρο. Πολεμοῦσαν χωρίς ἔξωθεν βοήθεια κατά τῶν πολυαρίθμων στρατευμάτων τοῦ Ἰμπραήμ καί τοῦ

Κιουταχή.

Μέ ἀφορμή τήν Ἐπέτειο, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καλεῖ τίς Ἑλληνίδες καί τούς Ἕλληνες νά θυμηθοῦμε, νά τιμήσουμε, νά διδαχθοῦμε. Ἡ Ἱερά Πόλις τοῦ Μεσολογγίου ἀποτελεῖ διαχρονικό καί οἰκουμενικό σύμβολο Ἐλευθερίας. Κάθε Ἐλεύθερος Ἄνθρωπος εἶναι Δημότης Μεσολογγίου!

Οἱ Ἐξοδίτες πραγματοποίησαν τό μεγάλο ἄλμα πρὸς τήν Ἐλευθερία, τήν Ἐλπίδα, τήν Αἰωνιότητα. Δέν πρόδωσαν, δέν δειλίασαν, δέν παραδόθηκαν. Ἡ ἐπιταγή τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας εἶναι ἐπί αἰῶνες ἡ ἴδια: Ἡ φρουρά μάχεται μέχρις ἐσχάτων, ἀλλά δέν παραδίδεται. Οἱ λίγοι δέν φοβοῦνται τούς πολλούς. Καί ἂν ἠττηθοῦν φαινομενικά, τελικά θά εἶναι αὐτοί οἱ νικητές. Οἱ Ἐλεύθεροι Πολιορκημένοι διδάσκουν ἦθος καί ἀξιοπρέπεια σέ Ἕλληνες καί ξένους, στό παρόν καί στό μέλλον.

Ἑλληνορθόδοξα ἦταν τά ἰδανικά τους· γιά τήν Πίστη τοῦ Χριστοῦ, γιά τήν Ἐλευθερία καί Ἀνεξαρτησία τοῦ ἔθνους. Διαβάζουμε τήν ἀπόφαση τῆς Ἐξόδου, πού ὑπαγόρευσε στόν λόγιο ὄπλαρχηγό Νικόλαο Κασομούλη, ὁ Ἐθνομάρτυς Ἐπίσκοπος Ρωγῶν Ἰωσήφ: «Ἐν ὀνόματι τῆς Ἁγίας Τριάδος ... Θεωροῦντες ὅτι μᾶς ἐξέλιπεν κάθε ἐλπίς βοήθειας καί προμηθείας ... ἀποφασίσαμεν ὁμοφώνως: Ἡ ἔξοδός μας νά γίνη βράδυ εἰς τάς δύο ὥρας τῆς νυκτός 10 Ἀπριλίου, ἡμέρα Σάββατον καί ξημερώνοντα τῶν Βαΐων, κατά τό ἐξῆς σχέδιον, ἢ ἔλθῃ ἢ δέν ἔλθῃ βοήθεια ... ».

Ἄς δοῦμε τό πνευματικό περιεχόμενο τῆς Ἐξόδου, ὅπως τό ὑπογραμμίζει ὁ Διονύσιος Σολωμός στούς στοχασμούς γιά τό ἀριστούργημά του «Ἐλεύθεροι Πολιορκημένοι»: «Σκέψου βαθιά καί σταθερά (μία φορά γιά πάντα) τή φύση τῆς

Ίδεας πρίν πραγματοποιήσεις τό ποίημα. Είς αυτό θά ένσαρκωθεΐ τό ούσιαστικότερο καί ύψηλότερο περιεχόμενο τής άληθινής άνθρώπινης φύσης, ή Πατρίδα καί ή Πίστις.»!

Καί ό σπουδαΐος ποιητής μας Νικηφόρος Βρεττάκος τόνησε μιλώντας στό Μεσολόγγι, στίς έορτές τής Έξόδου τοϋ 1989: «Έχουμε κι έμεΐς σήμερα ανάγκη από μία Έξοδο. Μία Έξοδο από τόν άσφυκτικό κλοιό τής ίδιας τής όλιγωρίας μας, τοϋ ίδιου τοϋ ψεύδους μας, τοϋ ίδιου τοϋ έαυτοϋ μας. Όφείλουμε νά άντιτάξουμε άμυνα στήν έθνική μας φθορά. Έχουμε ανάγκη σάν Έθνος από ένα άλλο τείχος, μίαν άλλη τάφρο. Οί ψυχές τών παιδιών μας μέσα στή γενική κρίση πού τά περιβάλλει έχουν μείνει άνοχύρωτες ... ».

Η Ίερά Σύνοδος τής Έκκλησίας τής Ελλάδος σέ συνεργασία μέ τήν Ίερά Μητρόπολη Αίτωλίας καί Άκαρνανίας έχει προγραμματίσει σειρά έκδηλώσεων, ώστε νά τιμηθεΐ όπως άρμόζει ή σημαντική αυτή Έπέτειος. Λατρευτικές έκδηλώσεις, μαθητικοί διαγωνισμοί, έπιστημονικά συνέδρια, ήμερίδες καί πολλές άλλες έκδηλώσεις θά μεταδώσουν τό Πανελλήνιο καί Παγκόσμιο μήνυμα τής Έξόδου.

Φέτος στίς 5 Άπριλίου, τήν Κυριακή τών Βαΐων, στό άποκορύφωμα τών Πανελληνίων Έορτασμών, όλοι άς στρέψουμε τήν προσοχή μας στήν Ίερά Πόλη τοϋ Μεσολογγίου. Η Θυσία τών Έλευθέρων Πολιορκημένων άς γίνει φωτεινός όδηγός για νά πραγματοποιήσουμε τή δική μας Έξοδο από τίς μικρότητες, τούς έγωΐσμούς καί τούς φανατισμούς. Η Έξοδος τοϋ Μεσολογγίου άς γίνει ή άφορμή για νά άντλήσουμε έμπνευση καί δύναμη από τίς άκατάλυτες άξίες μας: τήν Όρθόδοξη Πίστη μας, τή διαχρονική συνέχεια τής Ιστορίας μας καί τούς άγώνες τών Έλλήνων για έθνική, πνευματική καί ήθική Έλευθερία.

Με πληροφορίες από: sansimera.gr